

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΓΟΥΛΙΑΝΙΤΩΝ

ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 37, (3ος όροφος)
Τ.Κ.104 32 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 5230 669

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΓΟΥΛΙΑΝΙΤΩΝ • ΤΕΥΧΟΣ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1997

Καλές μποτές

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Στην επίσια καθιερωμένη συνεστίασή του μας προσκαλεί ο Πανελλήνιος Σύλλογος Μαγουλιανιτών, που θα πραγματοποιηθεί το μεσημέρι της Κυριακής 23 Νοεμβρίου στο εξοχικό κέντρο διασκέδασης «Ο Ζυγός» (200 χλμ. λεωφ. Πάρνηθας, Αχαρνές. Πληροφορίες τηλ. 2464839, Γ. Νικολόπουλος)

• Το γεύμα περιλαμβάνει: Τυροπιτάκι, λουκάνικο χωριάτικο, κροκέτα, ντολμαδάκι, σαλάτα, φέτα, τζατζίκι και μπριζόλα με ριζότο και πηγαντές πατάτες (2.300 δρχ. το άτομο).

Αναψυκτικά (200 δρχ.), μπίρα Amstel (400 δρχ.) και κρασί (600 δρχ. το κιλό)

* Ο Σύλλογος που οργανώνει με μεράκι αυτή τη συνάντηση υπόσχεται κέφι και μουσική για όλες τις πλικίες και προτιμήσεις

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Η επίσια συνδρομή στην εφημερίδα είναι 2.000 δρχ. και μπορείτε να τη στέλνετε με επιταγή στα γραφεία του Συλλόγου: Πανελλήνιος Σύλλογος Μαγουλιανιτών Χαλκοκονδύλη 37 Τ.Κ. 104 32 Αθήνα Απευθυνθείτε στον Ταμία του Συλλόγου Κώστα Δ. Κανελλόπουλο

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΕΛΤΑ

ΣΕΛ.2

Λειτουργία με μειωμένο ωράριο προτείνει η Διοίκηση των Ελληνικών Ταχυδρομείων (ΕΛΤΑ) για το ταχυδρομικό γραφείο Μαγουλιάνων. Οι ανάγκες του Ταχυδρομείου δεν κρίνονται ότι είναι τόσο μεγάλες. «Αυτό δεν ονομάζεται κλείσιμο γραφείων», αλλά «ο εργαζόμενος θα απασχολείται εκεί όσον ώρα χρειάζεται και θα έχει την υποχρέωση να παρέχει ταχυδρομικό έργο και

ΤΑ ΜΑΓΟΥΛΙΑΝΑ

Αρχισαν τα έργα

Mε χρηματοδότηση της Νομαρχίας η Κοινότητα Μαγουλιάνων ξεκίνησε τα έργα ανάπλασης του σχολείου

ΜΕ ΠΤΩΤΟΒΟΥΛΙΑ του Πανελλήνιου Συλλόγου Μαγουλιανιτών θα διασωθεί το παραδοσιακό σχολικό κτίριο. Αρχισαν οι προσπάθειες σωστικής επέμβασης στο σχολείο, ώστε να μπορέσει η ορεινή κοινότητα να κρατήσει τις μνήμες της ζωντανές.

Η Νομαρχία χρηματοδότησε την διατήρηση του εξαιρετικής αρχιτεκτονικής διδακτήριο, μνημείο της εκπαιδευτικής ιστορίας της επαρχίας Γορτυνίας με 2 εκατομμύρια δραχμές.

ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Το Δεκαπενταύγουστο 84 νέοι Μαγουλιανίτες έδωσαν ραντεβού στο Σχολείο. Η Αγγελική Κοσιαβέλου γράφει για το πάρτι των Νέων. Μας καλεί να κλείσουμε για λίγο τα μάτια και να φέρουμε στο νου την εικόνα του χωριού. Τις φωνές, τα γέλια, τις επισκέψεις στα σπίτια της γειτονιάς, την πλατεία γεμάτη παρέες, την γιορτή που οργάνωσαν στον ανεκμετάλλευτο χώρο του σχολείου. Δυστυχώς, φωτογραφικές μαρτυρίες από το πάρτι δεν έφτασαν στην εφημερίδα.

σελ.5.

ΚΑΙ ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ Να πάρουμε μέτρα για το σχολείο μας. Να γίνει κέντρο ζωής για το χωριό και όχι μόνο, γράφει ο Παναγιώπης Κυριακόπουλος.

σελ.6.

ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΣ και σεμνό προσκύνημα στη μνήμη ενός από τους κορυφαίους διευθυντές ορχήστρας του 20ου αιώνα, του Δημήτρη Μητρόπουλου, στα Καμίνια Μαγουλιάνων το 1961. Συγχωριανοί μας ένα χρόνο από το θάνατό του (1896-1960) παρευρίσκονται στα αποκαλυπτήρια της προτομής του μαέστρου που εξέμετρησε το ζην τη δεύτερη μέρα του Νοεμβρίου του 1960 διευθύνοντας στη Σκάλα του Μιλάνου δοκιμή της Τρίτης Συμφωνίας του Γκούσταβ Μάλερ.

Η προτομή που είχε στηθεί στα Καμίνια σήμερα δεν υπάρχει. Πληροφορίες αναφέρουν ότι μετακόμισε στην πρωτεύουσα του νομού, στην Τρίπολη.

Εκατό ένα χρόνια εφέτος από τη γέννηση του μαέστρου, μιας από τις μεγαλύτερες καλλιτεχνικές δόξες της νεότερης Ελλάδας διεθνώς, και η διαιτηρη πατρίδα του, η Γορτυνία, εμφανίζεται να το(v) αγνοεί. Εκκληση κάνουμε να βρεθεί ένας να μας απαντήσει τι τους έφταξε ο μαέστρος και τον αποκαλύθωσαν από εκεί πάνω;

Η καμπάνα χτυπάει κυρίως για αυτούς που πήραν την πρωτοβουλία να ξηλώσουν την προτομή από εκεί που ανήκει.

Ο Καποδίστριας «σκόνταψε» στη Γορτυνία

Hεφυμερίδα «Τα Μαγούλιανα» είναι στο πλευρό του «Ι. Καποδίστρια». Αλλωστε, αίτημα της ίδιας της Αυτοδιοίκησης είναι το ξαναζωντάνεμα της υπαίθρου και η δημιουργία ισχυρών τοπικών διοικητικών μηχανισμών.

Ομως, στην επαρχία Γορτυνίας υπάρχει θέμα-ανάγκη μιας άλλης χωροθέτησης που να απαντά στις σύγχρονες ανάγκες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ο νέος διοικητικός χάρτης που καταργεί τις κοινότητες Μαγουλιάνων, Βυτίνας, Ελάτης, Καμενίτσας, Λάστας, Νυμφασίας και Πυργακίου και στη θέση τους ιδρύει τον δήμο Βυτίνας, φαίνεται να συστένεινεναν «ασθενικό» δήμο.

Στη περιοχή μας θα συνενωθούν 7 κοινότητες -στην ουσία 6- και θα συστέσουν δήμο με 1.993 κατοίκους, όταν στον υπόλοιπο νομό και τη χώρα δημιουργούνται δήμοι αποτελούμενοι από 15, 25 ή 30 κοινότητες με σημαντικούς αριθμούς δημοτών.

Πολύ καλύτερη πρόταση για την περιοχή και το χωριό μας ήταν εκείνη της Περιφέρειας που προσανατολίζονταν στη συγχώνευση των δήμων Λαγκαδίων και Βυτίνας. Ομως, κάπου «ακόνταψε».

Τώρα, δεν έχουμε παρά να περιμένουμε την υλοποίηση της μεταρρύθμισης και να δούμε τους νέους δήμους αν θα καταφέρουν ν' αποκτήσουν οικονομικό περιεχόμενο, να αποδείξουν δηλαδή ότι μπορούν να αποτελέσουν κύτταρα τοπικής ανάπτυξης.

• Η μάχη για τον «Καποδίστρια» μετατέθηκε στη Βουλή. Μην περιμένετε όμως τροποποιήσεις: Ο υπουργός Εσωτερικών Αλέκος Παπαδόπουλος έχει καταστείσει σαφές ότι δεν πρόκειται να δεχθεί στη Βουλή διάλογο επί της χωροταξίας, αλλά επί της ουσίας.

• Επίσης, ούτε δικαστικά υπάρχουν πολλά περιθώρια ν' ανατραπεί ο «Καποδίστρια». Η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας πριν λίγα χρόνια έκρινε ότι συνενώσεις δήμων-κοινοτήτων δεν είναι αντισυνταγματικές αρκεί να παραμείνει η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων των ΟΤΑ που συνενώνται στα χέρια της τοπικής αυτοδιοίκησης και να μην υποχρεωθούν σε συνένωση όλες οι κοινότητες της χώρας.

• Ήταν υπενθυμίσιος ότι,

1). Η πρώτη κοινότητα Μαγουλιάνων θα εκλέγει με απλή αναλογική Τοπικό Συμβούλιο. Δημοτικό διαμέρισμα μέχρι 300 κατοίκους εκλέγει τριμελή τοπικό συμβούλιο, ενώ δημοτικό διαμέρισμα με περισσότερους από 300 κατοίκους εκλέγει πενταμελή τοπικό συμβούλιο.

2). Οι Μαγουλιάνιτες θα συνεχίσουν να εξυπηρετούνται στην έδρα του Τοπικού Συμβουλίου, χωρίς να αναγκάζονται να μεταβαίνουν στην Βυτίνα.

3). Η κοινότητα δεν πρόκειται να απολέσει κανένα ασφαλιστικό πήροφολογικό δικαίωμα και θα διατηρήσει τη διαχείριση της περιουσίας της. Αρμοδιότητες του Τοπικού Συμβουλίου που θα προκείνει από τις εκλογές του Οκτώβρη 1998, μεταξύ άλλων είναι: η υλοποίηση έργων στο χωριό, η συντήρηση και λειτουργία του δικτύου ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης...

4). Η νέα μεταρρύθμιση, που θα καταστεί πράξη από την 1η Ιανουαρίου 1999, όταν θα αρχίσουν να λειτουργούν οι νέοι ΟΤΑ, υποστηρίζεται χρηματοδοτικά για 5 χρόνια από το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΠΤΑ) με πόρους συνολικού ύψους 1 τρισ. δρχ.

Η εκλεκτή παρέα καθισμένη γύρω το τραπέζι μοιάζει να κηρύσσει ένα είδος καμπάνιας για τη διάσωση του χωριού. Ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα της κοινότητας και συζήτησε ή μάλλον ομοφώνησε πάνω στο θέμα της διατήρησης της. Ο θεαμός της κοινότητας νά κρατηθεί στη ζωή και - γιατί όχι; - να αποκτήσει έναν ακόμα σημαντικότερο χαρακτήρα

15 Αυγούστου 1960

«Καποδίστρια» και στα ΕΛΤΑ»

Οι ανάγκες του Ταχυδρομείου Μαγουλιάνων δεν κρίνονται από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ) ότι είναι τόσο μεγάλες, και μαζί με άλλα 99 γραφεία κοινοτήτων, προτείνεται να ανοίγει για λιγότερες ώρες εβδομαδιαίως από όσες σήμερα.

Οπως ανέφερε ο διευθύνων σύμβουλος των ΕΛΤΑ Π. Κυριακόπουλος παρουσία του υπουργού Μεταφορών-Επικοινωνιών Τάσου Μαντέλη θα επιδιωχθεί ένα ότομο που απασχολείται σε ένα γραφείο να εξυπηρετεί πλέον 5 γραφεία σε 5 περιοχές.

«Αυτό δεν ονομάζεται κλείσιμο γραφείων», αλλά «ο εργαζόμενος θα απασχολείται εκεί όσο ώρα χρειάζεται και θα έχει την υποχρέωση να παρέχει ταχυδρομικό έργο και αλλού», ανέφερε ο κ. Κυριακόπουλος.

Το σε ποιά γραφεία θα επιβληθεί τελικά μείωση της λειτουργίας, εξαρτάται και από το ποιές κοινότητες θα γίνουν τελικά έδρες δήμων με βάση το πρόγραμμα «Καποδίστρια». Αν λοιπόν τα Μαγούλιανα γινόταν έδρα δήμου δεν θα άλλαζε και η μορφή λειτουργίας του ταχυδρομικού γραφείου.

ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

ΠΑΝΩ ΑΠΟ 20 ΧΡΟΝΙΑ απασχολεί και προβληματίζει τα Δοικητικά Συμβούλια του Συλλόγου, αλλά και Μαγουλιάνιτες η μεταφορά του νεκροταφείου. Ήδη το πρόβλημα χρόνο με το χρόνο οξύνεται.

Προσφάτως η Κοινότητα με έγγραφά της κοινοποιεί σε συμπατριώτες μας ότι, αν μέσα σε συγκεκριμένες ημερομηνίες δεν γίνουν κάποιες εκταφές η κοινότητα θα θρεπθεί στη δυσάρεστη θέση να τις εκτελέσει μόνη της.

Η αρμοδιότητα να ρυθμίζει τα του νεκροταφείου ανήκει στην Κοινότητα. Ομως, η εφαρμογή οποιασδήποτε απόφασης με τέτοιο περιθώριο, αναφέρουν Μαγουλιάνιτες, είναι υπόθεση ιδιαίτερη, αφού δεν έχει να κάνει με μια απλή υποχρέωση του καθενάς από εμάς, αλλά και με άλλες παρεπόμενες ενέργειες.

Αναμφισβήτηκε γεγονός είναι ότι πολλοί από εμάς προτομούμε να παρατείνουμε την διαδικασία της εκταφής των δικών μας γιατί η Βιολογική αλυσίδα που απαιτείται για την αποσύνθεση των πτωμάτων έχει διασπασθεί με τον κορεσμό του εδάφους από την υπερπροσφορά των νεκρών.

Όταν περιέλθει η τριετία

Δεν χρειάζεται να βιώνουμε και στο χωριό μας, σε κάθε νέο θάνατο συγγενούς ή φίλου, για τρία χρόνια το ίδιο άγχος, τον ίδιο θραγύνα. Μέχρι σήμερα κάποιοι συμπατριώτες μας επέλεγαν τη... λύση του ενταφιασμού στο νεκροταφείο του χωριού. Εκεί το φέρετρο δεν θα έπαιρνε έξω μετά το νόμιμο τρίχρονο απ' τον τάφο του, αλλά η εκταφή θα γίνονταν με λιγότερο άγχος και... φρίκη.

Σήμερα, όμως, και στο χωριό τα πράγματα φαίνεται ν' αλλάζουν ανεπιστρεπτί. Υπάρχει Κανονισμός Νεκροταφείου. Δεν είμαστε κατά του Κανονισμού, αλλά υπέρ της πίστης ότι μπορούμε μεταξύ μας να κάνουμε τη ζωή μας πιο εύκολη.

Ας κάνουμε μια επίσκεψη στο οστεοφυλάκιο του νεκροταφείου: Δεν υπάρχουν λέξεις για να περιγράψεις το αδιαχώριτο. Τα κουτιά με οστά των προσφιλών του νεκρών στοιβαγμένα το ένα πάνω στο άλλο. Το οστεοφυλάκιο έχει πλέον κορεστεί.

Εκταφές: λύση... ασπιρίνης

Δεν υπάρχουν αντιρρήσεις. Να πραγματοποιηθούν οι εκταφές. Ομως, το πρόβλημα θα συνεχίζει να υπάρχει γιατί η συγκεκριμένη λύση είναι λύση... ασπιρίνης σε χρόνιο πρόβλημα.

Δ.Σ: Πρόταση μεταφοράς

Το σημερινό Δ.Σ., αλλά και το προηγούμενο έχουν θέσει το ζήτημα αυτό σε πρώτη προτεραιότητα. Το σημερινό Δ.Σ. αναγνωρίζει ότι:

α). Κάθε Μαγουλιάνιτης δίκαιουται 2 μέτρα γης αφού είναι προνόμιο να κατάγεται από ένα χωριό που δόξα τη θεώ διαθέτει πολλούς χώρους.

β). Το νεκροταφείο έτσι οπως λειτουργεί σήμερα κάθε άλλο από σεβασμό δείχνει στους νεκρούς.

γ). Το οστεοφυλάκιο έχει κορεστεί.

δ). Ο ιερός ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου με το εξαιρετικό τέμπλο πρέπει να ασφαλιστεί. Τα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου επιμένουν ότι η αναγκαίότητα της μεταφοράς του νεκροταφείου είναι επιτακτική και έχει καθυστερήσεις.

* Συγνώμη για το ύφος, αλλά πήρθε η ώρα να παύσουμε να ψηφιάζουμε το πρόβλημα και ν' αρχίσουμε ν' απαιτούμε κάποια νέα μέτρα. Γιατί οι νεκροί είναι πρόβλημα όλων μας, μιας και όλοι είμαστε οι αυριανοί νεκροί. Κι είθε να φθάσει ο καιρός που τουλάχιστον στο θάνατο θα μπορούμε να κοιμόμαστε πάνχι και με αξιοπρέπεια.

* Ανέκδοτο: Το να είσαι πρόεδρος είναι σαν να διεύθυνες ένα νεκροταφείο. Εχεις πολλούς από κάτω σου αλλά κανένας δεν σε ακούει!

ΤΑ ΜΑΓΟΥΛΙΑΝΑ
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΜΑΓΟΥΛΙΑΝΙΤΩΝ
ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 37, 104 32 ΑΘΗΝΑ
Ζως ΟΡΟΦΟΣ - ΤΗΛ. 5230 669

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΓΟΥΛΙΑΝ

Πώς σώθηκαν οι εικόνες του Αη Γιάννη

Mια ενέργεια που σηματοδοτεί τη λειτουργία του Συλλόγου

ΜΕ ΤΗΝ ΣΚΕΨΗ «Να σώσουμεμια Παναγιά» η Νότα Κόλλια, νύφη του δάσκαλου Σωτήρου, ξεκίνησε για τον Αη Γιάννη. Ήθελε πολύ να καθαρίσει την καπνιά «και την πολυκαιρία», όπως χαρακτηριστικά λέει, από τις παλιές εικόνες του ναού που τα τελευταία χρόνια ήταν στοιβαγμένες στο γυναικωνίτη της εκκλησίας, στα χέρια του... Θεού.

Η πρωτοβουλία για τις εργασίες αποκατάστασης, κόντρα στη γενική αδιαφορία των καιρών για τα χνάρια του πολιτισμού, ανήκει στον Πλανελλήνιο Σύλλογο Μαγουλιανίτων. Μέλη του Συλλόγου από την Ανοιξη είχαν απευθυνθεί στην κ. Κόλλια ζητώντας την ν' αναλάβει την φοβερά κοπιαστική εργασία της αφαίρεσης από τις παλιές εικόνες του τέμπλου του παχύ στρώματος της αιθάλης που τις κάλυπταν.

Η ανταπόκριση της κ. Κόλλιας, αλλά και του ιερέα της κοινότητας Θεοδωρή Κονδύλη, πήγαν κάτι παραπάνω από την αναμενόμενη. Την επομένη του δεκαπενταύγουστου άρχισε η δουλειά.

Η καπνιά πλύθηκε και το πρώτο λούστρο από τις παλιές εικόνες έφυγε. Οι παλιοί αγιογράφοι χρησιμοποιούσαν γομολάκα ο οποία έχει το ίδια μαζί με τα χρόνια να μαυρίζει. Αυτή η γομολάκα καθαρίστηκε με ειδικό διαλυτικό, ώσπου εμφανίστηκε το αρχικό χρώμα, λάδια - ευρωπαϊκά σωληνάρια.

Δύσκολο έργο

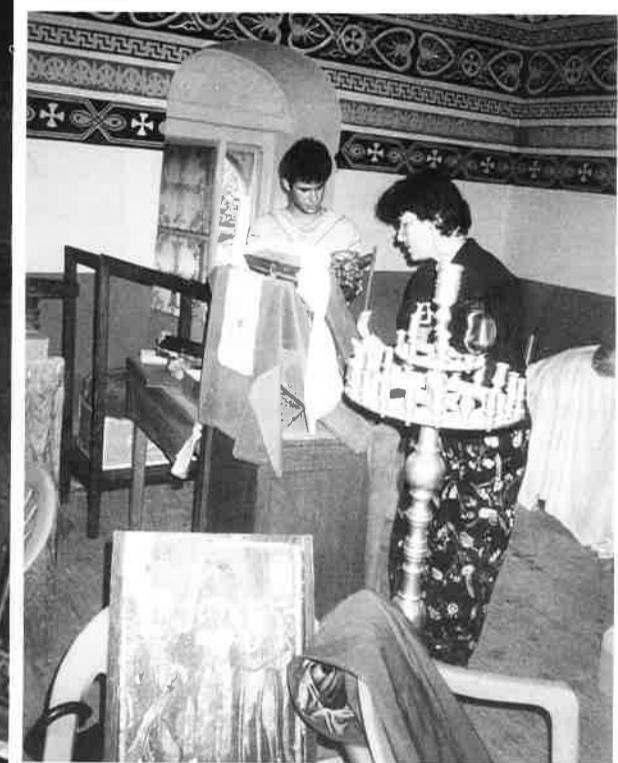
Η αγιογράφος κόπιασε μέχρι να αφαιρεθεί η καπνιά. Ήταν, όμως, από τους πλέον κατάλληλους ανθρώπους που θα μπορούσε να εμπιστευτεί κανείς το δύσκολο έργο της προστασίας και αποκατάστασης των σβησμένων από την ασβόλη εικόνων.

Η αγιογράφος Νότα Κόλλια διδάσκει Βυζαντινή τέχνη στο Λαϊκό Πανεπιστήμιο Βούπερταλ και στην Ευαγγελική Ακαδημία του Ντύσελντορφ. Η «τέχνη» της συντήρησης της είναι γνώριμη.

Να αναφέρουμε ότι από τον καιρό που ολοκλήρωσε τις σπουδές της στη ζωγραφική και την αγιογραφία έχει παρουσιάσει αγιογραφική εργασία της σε πολλές εκθέσεις στην Ελλάδα, στη Γερμανία και στις ΗΠΑ και γνωρίζει τα μυστικά της τεχνικής των παλιών αγιογράφων.

«Χρώματα ανεξίτηλα»

«Τα χρώματα με τα οποία είναι φτιαγμένες οι αγιογραφίες έχουν το ίδια ματά από ένα αιώνα να μην ξεβάφουν και να μην ξεθωριάζουν. Γίνονται ένα σώμαμε το ξύλο», εξηγεί.

Σωτήριες επεμβάσεις σε αγιογραφίες από την Νότα Κόλλια. Οταν η αιθάλη και η σκόνη έφυγαν, αποκαλύφθηκε η αγιούσυνη της τέχνης. Εντός του φωτογραφικού κάδρου στην φωτογραφία ο ιερέας της κοινότητας και στην άλλη ο γιός της κ. Κόλλια, Πάνος

Όταν οι τέσσερις δεσποτικές εικόνες: της Ενθρόνης Παναγιάς, του Χριστού, των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης και της Αποτομής του Ιωάννη του Προδρόμου τοποθετήθηκαν πάνω στο καλοφτιαγμένο τέμπλο του Αη Γιάννη, πούραση των πηρών αποκατάστασης υποχώρησε με μιας. Το σκούρο καφέ χρώμα του τέμπλου έδενε απόλυτα με το χρυσό των εικόνων.

Ετσι, καταθέτει ο αγιογράφος, «οι εικόνες θα σταθούν σ' αυτό το σημείο για τουλάχιστον άλλα 150 χρόνια».

Η σωτηρία

Χρειάστηκαν πολλές ώρες να καθαριστούν οι εικόνες, να πλυθούν, να τριψτούν και στη συνέχεια να καθαριστούν μέχρι που αναδυθούν τα αρχικά χρώματα. Και οι τέσσερις δεσποτικές εικόνες έγιναν σχεδόν... καινούριες.

Οι υπόλοιπες δεσποτικές εικόνες: του Ιωάννη του Προδρόμου, του Αγίου Χαραλάμπους, των δύο αρχαγγέλων και της ωραίας πύλης υπολείπονται να καθαριστούν προκειμένου να συμπληρωθεί το τέμπλο. Η κ. Κόλλια υποσχέθηκε να συνεχίσει το έργο της συντήρησης τον Αύγουστο του 1998.

Τα έργα του Ιωάννη του Προδρόμου και του Αγίου Χαραλάμπους θα χρειαστεί να συμπληρωθούν στα φθαρμένα τμήματα με χρώματα που ν' αποδίδουν καλύτερα το αυθεντικό βυζαντινό ύφος.

Επίλογος, μπορεί η εργασία συντήρησης των εικόνων του Αη Γιάννη να μην είναι από τα σημαντικότερα πράγματα που χρειάζεται σήμερα διαφύλαξη από τη φθορά στον τόπο μας, αλλά, για τους Μαγουλιανίτες είναι από τα σημα-

ντικότερο πράγματα στον κόσμο. Και μόνο γι' αυτό, αξίζει!

Οπως, για την ιστορία αξίζει ν' αναφέρουμε ότι η καταπληκτική ιδέα οι εικόνες, έργα αξιόλογων αγιογράφων του 19ου αιώνα, να επαναποθετηθούν στο τέμπλο ανήκει στον ιερέα της κοινότητας Θεόδωρο Κονδύλη.

Μια σπουδαία έκθεση

Του χρόνου, με την ολοκλήρωση της συντήρησης των εικόνων υπάρχει η σκέψη οι φορητές εικόνες να τοποθετηθούν πίσω από το παγκάρι. Φυσικά, θα προηγηθεί διαμόρφωση του χώρου ώστε να είναι εύκολη η πρόσβαση του εκκλησιασμάτος.

Σκοπός της έκθεσης αγιογραφίας θα είναι να δείξει πην κεντρική θέση της εικόνας στην ορθόδοξη εκκλησία.

Η τοποθέτηση - ανάδειξη των εικόνων είναι υπόθεση λεπτή. Απαιτείται να γίνει με τρόπο που να δημιουργεί θρησκευτικότητα και όχι σαν καθαρά έργα τέχνης. Προσοχή χρειάζεται επίσης και στο φωτισμό τους ώστε να δηλώνεται κάθε λεπτομέρεια.

Τέτοιες εκθέσεις έχουν κατά καιρούς εγκαινιαστεί σε εκκλησίες. Να υπενθυμίσουμε την έκθεση με τίτλο: «Ελληνικές εικόνες» στη γοτθική εκκλησία των Μινοριτών στο Στέιν Κρεμς της Αυστρίας (1993), σπανίων εικόνων της κρητικής τέχνης από μουσεία της Μόσχας στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου και στην εκκλησία της Αγίας Αικατερίνης στο Ηράκλειο (1993).

* Η συντήρηση έγινε δωρεά από την κ. Κόλλια.

Ζητούνται δωρητές

ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ
του ιερέα της κοινότητας
ανατέθηκε στην κ. Κόλλια
η αγιογράφηση του ναού
σε γερμανικό μουσαμά
και με υλικά που θα
επιλέξει η ίδια η
αγιογράφος. Οποιος
Μαγουλιανίτης
ενδιαφέρεται μπορεί
να συμμετάσχει
στην προσπάθεια.
Ηδη έγινε αγιοκατάταξη.
Για πληροφορίες μπορείτε
να απευθυνθείτε
στον ιερέα
του χωριού μας
(τηλ. 0795-82405).

Ο αγωνιστής και ιστορικός του Αγώνα

Στο τεύχος αυτό δημοσιεύουμε πν ομίλια του Νίκου Κωστάρα για τον Φώτιο Χρυσανθόπουλο ή Φωτάκο. Η ομίλια του ακούραστου ιστοριδήφ έλαβε χώρα στην εκδήλωση ιστορικής μνήμης του Πανελλήνιου Συλλόγου Μαγουλιανών με θέμα «Η Μάχη των Μαγουλιάνων. Φωτάκος - Α' υπασπιστή του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη».

«Η πατρίς λυπείται και στενάζει και οι μεταγενέστεροι θα μας αναθεματίζουν, διότι δεν τους αφήσαμε αληθινή ιστορία», γράφει ο Φωτάκος στον δικαστή Γιώργο Τερτσέπη. Ο τελευταίος των παρακινούσε να βγάλει στο φως όσα γνώριζε για τον αγώνα, ίδιαίτερα, όσα είδε με τα μάτια του.

Και, αποφάσισε ο αγωνιστής του Εικοσιένα και ιστορικός του Αγώνα να γράψει «Τα απομνημονεύματα περί της Ελληνικής Επαναστάσεως», πολύτιμο ιστορικό χρονικό, που αποτελεί μία από τις πλέον αξιόπιστες πηγές της Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας.

Ο Φώτιος Χρυσανθόπουλος, γνωστός ως Φωτάκος, γεννήθηκε το 1798 στα Μαγούλιανα της Γορτυνίας. Ήταν ο νεώτερος γιος του παπά - Γιαννάκη. Ενώ τα αδέλφια του Αναγνώστης, Κωνσταντίνος, Παναγιώτης και Νικόλαος κράτησαν το επώνυμο Παπαγιαννακόπουλος, ο ιδιόρρυθμος Φωτάκος πήρε ως επώνυμο το όνομα του παπού του Χρύσανθου.

Στα παιδικά του χρόνια μαθήτευσε στη Σχολή Μαγουλιάνων και είχε δάσκαλο τον ψυχαμένο ιερομόναχο Αγάπιο Λαμπρόπουλο και νεανίας παρακολούθησε στη Σχολή της Βυτίνας Ελληνικά Γράμματα από τον Παρθένιο και άλλους διδασκάλους.

Επειδή ήταν λίγος και φιλόνικος και είχε ήθος σκληρόν, όπως γράφει ο Βιογράφος του αρεοπαγίτη Σταύρος Ανδρόπουλος, ο πατέρας του παρακάλεσε τον Πολυχρόνη Πανάγου ή Μαριολόπουλον, έμπορον στη Ρωσία και τον πίρη το 1813 μαζί του με άλλα Μαγουλιάνοπούλα στο Κιονόβι της Βασαραβίας «προς εύρεσιν καλλιτέρας τύχης εκ του εμπορίου και των λοιπών βιοποριστικών έργων». Ετοιμότερα δουλειά ως υπάλληλος σε εμπορικό κατάστημα.

Οταν ιδρύθηκε η Φιλική Εταιρεία «ο ζωηρός και ζηλωτής θερμότατος της Ελευθερίας τους Εθνους» Φωτάκος εμπήθηκε στα μυστικά όπου έλαβε ενεργό δράση.

Οταν το 1820 επήγειρε στην Οδυσσό το Αλέξανδρος Ψυπλάντης εκτίμησε της πατριωτικές του ικανότητες και απεφάσισαν να τον στείλουν στην Πελοπόννησο για την προετοιμασίαν της εξεγέρσεως. Ως απόστολος της Φιλικής Εταιρείας έφερε μηνύματα προσωπικών στον Κανέλλο Δεληγιάννη, ο οποίος τότε πήταν αρχηγός του κινήματος.

Η συμμετοχή του Φωτάκου στον Αγώνα υπήρξε πλήρης και αποδοτική. Αρχικά ακολούθησε τον Κανέλλο Δεληγιάννη και μετά τη διάλυση του στρατοπέδου της Καρύταινας ο Θ. Κολοκοτρώνης τον προσέλαβε ως υπασπιστή. Με αυτή την ιδιότητα παρακολούθησε από κοντά όλη την εξέλιξη του Αγώνα στο Μοριά.

Στα χρόνια του Καποδιστρία έγινε ταγματάρχης και υπασπιστής του Γενικού Αρχηγού

Οι Μαγουλιανίτες τιμούν τον Φωτάκο. Απότιουν φόρο τιμής στον πατριώτη σε μια «εκδήλωση μνήμης».

Ανήγειραν μαρμάριν προτομή και κάνουν μνημόσυνο στον αγωνιστή που έπεσε στον αγώνα

(30 Αυγούστου 1970)

Θ. Κολοκοτρώνη, ενώ στα χρόνια του Οθωνα διετέλεσε δασάρχης.

Μυμφεύπικε την κόρη του διδασκάλου Σωτηρίου Σαρδέλη. Το 1858 εγκαταστάθηκε στην Δάρα και έμεινε στο Πύργο του Αρναούτογλου. Εκεί έγραψε τα απομνημονεύματά του. Στου Δάρα παρέμεινε αρκετό καιρό, μάλιστα έγινε και γεωπόνος. Πέθανε στην Τρίπολη στις 13 Σεπτεμβρίου 1878.

Εκτός των «Απομνημονευμάτων» (1858) έγραψε τον «Βίον του Παπαφλέσσα» (1868), τους «Βίους Πελοποννησίων» (1888) και συλλογή μύθων και παροιμιών. Επίσης έκανε ενδιαφέρουσα κριτική σε πολλά ιστορικά έργα της εποχής, όπως του Σπ. Τρικούπη, I. Φιλήμονα, Γενναίου Κολοκοτρώνη, N. Σπηλιάδη, κ.ά.

Ο Αγώνας και τα Μαγούλιανα

Από το Βιβλίο «Τα Μαγούλιανα και οι Μαριολόπουλοι», του Ηλία Μαριολόπουλου, (Επιμέλεια: Θ. Βαγενάς).

α). Παραμονές του Εικοσιένα

Πριν από το μεγάλο διωγμό και το χαλασμό της Μοραΐτικης κλεφτουργιάς (1805-1806), τα Μαγούλιανα αναφέρονται στην ιστορία γύρω στα 1803, όταν καταδιωκόμενος ο τότε κλεφτοκαπετάνιος Θεοδωρής Κολοκοτρώνης, που γράφει στα «Απομνημονεύματά» του, ότι «εις τα Μαγούλια(να) ανταμώνονται οι άνθρωποι μας» και πιο κάτω «εις τα Μαγούλιανα εσκότωσαμε τους Τούρκους «έκαια τα χωριά...».

Πρόκειται εδώ ωρισμένα για την καταδίωξη του Κολοκοτρώνη εκείνη, όπου δεν κατέφεραν να τον εξολοθρέψουν οι Τούρκοι με τους Ελληνες κοτζαμπάσοδες, ενώ σκότωσαν τον Πετιμεζά στα Καλάβρυτα κι έστειλαν το κεφάλι του στη Τριπολιτά. Ο Θ. Κολοκοτρώνης τα κατάφερε τότε να αωθή και τον Σεπτέμβριο του 1803 επίρρε και το «αρματολίκι», όπως λέει ο ίδιος.

Για ένα άλλο επεισόδιο με τους κλέφτες, που έγινε κοντά στα Μαγούλιανα αναφέρει ο Κανέλλος Δεληγιάννης, γράφοντας πώς μετά την μεγάλη γέφυρα του Ατσιχόλου, όπου οι Κλέφτες σκότωσαν δυό Στεμνιτσιώτες: «Εκείθεν διευθύνοντο δια τα Καλάβρυτα την 12 Αυγούστου 1805. Η δε τουρκική δύμανιν και εκινή-

θηκαν άπαντες Τούρκοι και Χριστιανοί προς καταδίωξην των και κατέλαβον όλα τα στενωπά μέρον διά να τους κτυπίσουν. Οι δε Κολοκοτρωναίοι, ο Γεώργος, ο Σίμος Ρουμελιώπης και λοιποί είχον φθάσει εις το χωρίον Βαλτεσινίκον, αλλ' εκεί Βεβαιωθέντες ότι κατέλαβον τα στρατεύματα πης εξουσίας όλας τας θέσεις, διά να τους κτυπίσουν, και δειλιάσαντες απεφάσισαν και υπέστρεψαν διά νυκτός να απέλθουν πάλι εις την Μάνην... Άλλ' εις τον Αγιον Μάμαντα έξωθεν των Μαγουλιάνων κατέλαβε την θέσιν εκείνην ο Ρέσος Λαλιώπης με ολίγους Τούρκους και τινάς Χριστιανούς και φθάσαντες εκεί οι ληστές τους επιροβόλησαν και αντεπιροβόλησαν εις το σκότος. Εφόνευσαν τον Σίμον, λίσταρχον Ρουμελιώπων, και άλλους τρεις εκ των ληστών, επιροβόλησαν και αυτοί επίσης και εφόνευσαν τον Ρέσον Λαλιώπην και άλλους 4 Τούρκους και 2 Χριστιανούς και ούτως ανεχώρησαν εις το σκότος και απήλθον εις το όρος Κλινίτσαν της Στεμνιτσας όπου ολημέρησαν και την άλλην νύκταν απέρασαν εις τα όρη των Σιαμπάζικων πλησίων της Μάνης...».

Στην περίοδο του διωγμού της κλεφτουργιάς (1805-1806), ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης με τους συντρόφους του Μακρυγιάννη Ζιούτο, από το χωριό Μοναστηράκι, και κάποιον Μήτρο,

**Οφειλόμενη ανταπόδοση
Μνημείο εις τον Φωτάκο
Θα το ανεγείρει
ο «Μορέας»**

Η εφημερίδα «Μορέας της Τρίπολεως» αποτίω φόρο ευγνωμοσύνης και τιμής προς τον αρκάδα στρατιωτικό και ιστορικό του Αγώνα Φώτιο Χρυσανθόπουλο ή Φωτάκο, που έζησε μετά την Επανάστασης και πέθανε το 1878 στην Τρίπολη, αποφάσισε να εγείρει με αφορμή τους εορτασμούς της Εκανονιστηρίδος στο Ναό της Αγίας Βαρβάρας και στη θέση που είχε ταφή, μικρό κενοτάφιο μετά καλλιτεχνικού σταυρού, προς κατασκευή του οποίου έδωσε ήδη παραγελία.

Την ανέγερση του τάφου και το σταυρό τούτο, όταν ακόμη ζούσε, είχε υποσχεθεί να εκτελέσει μετακομίζων τα γλυπτά εξ Αθηνών μετά την αποπεράτωσην του από Μύλων Σιδηροδρόμου, ο εκδόπις των Απομνημονευμάτων του Σταύρου Ανδρόπουλος, αρεοπαγίτης, υπόσχεσιν όμως που δεν εξετέλεσε.

Το μικρό μνημείο θέλει αποκαλυφθεί την ημέρα του πανηγυρισμού της Αλώσεως ή σε άλλη ημέρα καταλήλως ορισθείσης, οπότε συγχρόνως θέλει εντοιχιστεί δι' ιδίων ημών δαπανών και μικρά ενεπίγραφος πλάκα επί της όπισθεν της μεγάλης οικίας του (νυν Καλλούπος) πτωχικής καλύψης ένθα ο αείμνηστος άφησε την τελευταία του πνοή πενόμενος.

**ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
ΜΟΡΕΑΣ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ (1930)**

κυνηγημένοι, πήγαν στο Πυργάκι (χωριό της περιοχής του Μεθυδρίου, κοντά στα Μαγούλιανα) και ζήτησαν από τον Ζαχαρία του Παρασκευά, πρόκριτο του χωριού και φίλο τους, να τους κρύψει. Εκείνος «τους έθεσεν εις μίαν τρύγλην της γης. Άλλ' εκ του τρόμου και της φρίκης του, μήπως το μάθη τη εξουσία και τον καταστρέψει, ειδοποίησε ευθύς τους προκρίτους των κωμοπόλεων Βυτίνας, Μαγούλιανων, Νεμνίτσας και Γαρζενίκου και αυτοί συνάδαντες τους κατοίκους έτρεξαν υπέρ τους χιλίους να τους φονεύσουν. Άλλ' ο Κολοκοτρώνης, υπόπτευόμενος μήπως προδοθή, εξήλθε την τρύγλην να περιεγασθή και βλέπει αίφονης ερχομένους τους κατοίκους κατ' αυτών. Ετράπησαν αμέσως εις φυγήν και... διεσώθησαν...».

Ιστορική πράξη από το Σύλλογο

Tο παραδοσιακό σχολικό κτίριο της Κοινότητας δεν θα εγκαταλειφθεί έρμαιο στο χρόνο και οι μνήμες δεν θα σβήσουν για πάντα. Απεναντίας, έρχονται καλύτερες πημέρες για το Δημοποιικό Σχολείο της Κοινότητας χάρις στην έγνοια μελών του Πανελλήνιου Συλλόγου Μαγουλιαντιπάνων.

Στην πρόσκληση-«κάλεσμα διατήρησης» του Εξαιρετικής αρχιτεκτονικής κτίσματος που απούθυνε ο Σύλλογος ανταποκρίθηκε στην Νομαρχία Αρκαδίας και ενέκρινε κονδύλι στήριξης των προσπαθειών διάσωσής του. Δύο εκατομμύρια δραχμές.

Και, τα έργα ανάπλασης-ανάδειξης του κτηρίου άρχισαν από την Κοινότητα.

Το σχολείο αυτό -μαζί με το κτήριο του Αγίου Ανδρέα- αποτελούν συνέχεια της περίφημης «Σχολής των Μαγουλιάνων» που λειτούργησε στα χρόνια της Τουρκοκρατίας.

«Η Σχολή των Μαγουλιάνων εξελίχθηκε σε δημόσιο Δημοτικό Σχολείο», έγραψε ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών Ηλίας Γ. Μαριολόπουλος πριν από λίγες δεκαετίες στο βιβλίο «Τα Μαγούλιανα και οι Μαριολόπουλοι».

Ο καθηγητής, όπως ήδη έχουμε δημοσιεύσει σε προηγούμενο τεύχος, μεταξύ άλλων

σημείων: Σε λίγους τόπους της σκλαβωμένης Ελλάδας λειτούργησαν κατά την τουρκοκρατία Σχολές. Πότε ακριβώς ιδρύθηκε και λειτούργησε η Σχολή των Μαγουλιάνων δεν είναι γνωστό. Γεγονός όμως είναι ότι, μεταξύ πολλών, σ' αυτή διδάχτηκε ο γενναίος αγωνιστής του '21, πρώτος υπασπιστής του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη και γνωστός απομνημονογράφος Φώτιος Χρυσανθόπουλος ή Φωτάκος.

Το ενδιαφέρον του νομάρχη Αρκαδίας Παναγιώτη Γιαννόπουλου για την απαραίτητη συντήρηση του σχολείου είναι συγκινητικό.

«Ανάπτυξη είναι και η διατήρηση-ανάδειξη

της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιας», πιστεύει ο κ. Γιαννόπουλος, ενώ φιλοδοξία των μελών του συλλόγου είναι η αποκατάσταση και ένταξη του σχολικού συγκροτήματος, έργο των Λαγκαδινών μαστόρων της πέτρας και στολίδι της επαρχίας, στις κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες της ευρύτερης περιοχής.

* Οι υποσχέσεις που δόθηκαν από την Νομαρχία είναι ενθαρρυντικές. Περιμένουμε να γίνουν πράξη. Από όλους εμάς ένα ευχαριστώ στην Νομάρχη, που με τόση ευαισθησία και προθυμία ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα.

Το Δεκαπενταύγουστο των νέων ραντεβού στο σχολείο

Της Αγγελικής Κοσιαβέλου

Κλείστε για λίγο τα μάτια και φέρτε στο νου την εικόνα του χωριού. Ιδιάίτερα την εικόνα που παρουσιάζει λίγες ημέρες πριν και λίγες ημέρες μετά τις 15 Αυγούστου.

Τα περισσότερα σπίτια φωταγωγημένα και γεμάτα κόδιμο αποτέλεσαν την «πηγή ενέργειας» που έδωσε νέα πνοή ζωής σ' ολόκληρο το χωριό μας.

Φωνές, γέλια, τραγούδια, επισκέψιμες στα σπίτια της γειτονιάς και όχι μόνο, η πλατεία γεμάτη παρέες που είτε δημιουργήθηκαν φέτος, είτε απλώς επανενώθηκαν ύστερα από πολύ ή λίγο καιρό. Και στους δρόμους συγχωριανοί μας που πηγαίνορχονται στις δουλειές τους.

Ενσωματωμένοι σ' αυτή την εικόνα και οι νέοι που για άλλη μια φορά έκαναν έντονη την παρουσία τους στο χωριό, αλλά κυρίως στην πλατεία αφού αυτή αποτέλεσε το χώρο συγκέντρωσής τους.

Οι δραστηριότητες των νέων και αυτή τη φορά αναπτύχθηκαν τόσο σε επίπεδο παρέας, όσο και σε επίπεδο Συλλόγου Νέων.

Τάβλι και ξερή

Καταρχήν, χρόνο με το χρόνο νέα «ταλέντα» προστίθενται στον κατάλογο αυτών που διέπρεψαν και συνεχίζουν να διαπρέπουν στα παιχνίδια που έμαθαν από τους παππούδες τους. Πέρα όμως από τις καλές επιδόσεις στο τάβλι και την ξερή, όταν οι συνθήκες το επέτρεψαν, έγιναν οι απαραίτητες επαφές με τα αρμόδια άτομα στη Βυτίνα και διοργανώθηκε αγώνας καλαθοσφαίρισης, κοινώς μπάσκετ.

Εκείνο το απόγευμα λοιπόν οι νέοι του χωριού μας έδωσαν δυναμικά το παρόν, τόσο στον αγωνιστικό χώρο, όσο και σαν φίλαθλοι εμψυχώνοντας την ομάδα του χωριού. Η συνάντηση μπορεί να διεκόπη λόγω βροχής, αλλά λίγα λεπτά πριν από την κανονική λήξη του ομάδα μας είχε αποσπάσει το χειροκρότημα όλων. Κέρδισε, κι ας μην είχε προπονηθεί καθόλου λόγω της γνωστής έλλειψης αθλητικού χώρου

στο χωριό μας.

Πάρτι - γιορτή

Οι δραστηριότητες των νέων όμως δεν σταμάτησαν εκεί. Γνωρίζοντας ότι δεν θα πραγματοποιηθεί πανηγύρι αυτό το Δεκαπενταύγουστο αποφάσισαν να διοργανώσουν με το δικό τους τρόπο τη μεγαλύτερη γιορτή του χωριού μας.

Σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα λοιπόν και με τη συνεισφορά όλων διοργανώθηκε μια εορταστική εκδήλωση για να διασκεδάσουν όλοι μαζί στην υπό διαμόρφωση μικρή πλατεία που διαμορφώνεται στο εικονοστάσι του Αγίου Γεωργίου.

Προς στιγμήν όλοι ανησυχήσαμε ότι το σχέδια μας θα βούλιαζαν λόγω των άσχημων καιρικών συνθηκών. Ευτυχώς όμως κάτι τέτοιο δε συνέβη κι αυτό χάρη στη Βοήθεια της κοινότητας την οποία ευχαριστούμε για την προσφορά του δυστυχώς ανεκμετάλλευτου χώρου του σχολείου. Εκεί... στεγάστηκε το κέφι των νέων.

Το πάρτι πραγματοποιήθηκε ανήμερα το Δεκαπενταύγουστο και σημείωσε μεγάλη επιτυχία. Στο ραντεβού, στις 11.30 το βράδυ έδωσαν παρόν 84 αγόρια και κορίτσια. Ο μέσος όρος πληκτών συγκεντρώμαντων δεν ξεπερνούσε το 21 έτος.

Και, είχαν προνοήσει για όλα... Ξπροί καρποί, ουίσκι και βότκα για τους μεγαλύτερους, αναψυκτικά για τους μικρότερους και μπίρες για τις ενδιάμεσες πλικίες.

Δύο ραδιοκασετόφωνα επένδυσαν με μουσική τη συνάντηση. Οι νέοι άκουσαν πήχους από το... ελληνάδικο μουσικό τοπίο των ημερών και τραγούδησαν τα σουξέ της εποχής.

Την επομένη επιτροπή νέων επέστρεψε στο σχολείο για να καθαρίσει τις αίθουσες πριν επιστραφούν στην Κοινότητα. • Δυστυχώς, φωτογραφικές μαρτυρίες από τη πάρτι των νέων δεν υπάρχουν. Οι κακές γλώσσες

σες, που, ως συνήθως, είναι και καλά πληροφορημένες, ομιλούν περί... γκαντεμιάς του φωτογράφου, που εκλήθη να απαθανατίσει τη συνάντηση. Την κρίσιμη στιγμή του... κάπκε το φιλμ. Κρίμα.

• Η εφημερίδα μας πάντως θα σας αποζημιώσει με τη διπλανή φωτογραφία: Κυκλοφορεί ελεύθερος και ωραίος. Βγάζει το κράνος, χαμογελάει στο φακό της φωτογραφίκης κάμερας που τον «συνέλαβε» και φεύγει... Ο Βασίλης δεν

έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν έχει ανάγκη από Χάρλεϊ, χρωμιώνεις σιδεροσωλήνες -εξαπλώσεις

υποτίθεται- για να μη τύχει και περάσει απαραπότος. Δεν

Προτάσεις για κοινές πρωτοβουλίες

Eίναι σίγουρο ότι μπορούν και πρέπει να έχουν κοινή πορεία, στενότερη και ουσιαστικότερη συνεργασία η κοινότητα (με τη σημερινή και την αυριανή της μορφή), ο Πανελλήνιος Σύλλογος και ο Σύλλογος Νέων.

Εκτός των έργων που γίνονται ή πρέπει να γίνουν στο χωριό -έχουν συζητηθεί και έχει δρομολογηθεί κατά κάποιο τρόπο η λύση τους- νομίζω ότι πρέπει να υπάρξουν κοινές πρωτοβουλίες και προς άλλες κατευθύνσεις.

Προτείνω 3 σημεία που κατά τη γνώμη μου πρέπει να συζητηθούν απ' όλα τα μέρη και σύντομα από κοινού να αποφασίσουν τι, πώς και πότε πρέπει να υλοποιηθούν εάν και εφ' όσον κρίνουν θετικά την ουσία των συγκεκριμένων προτάσεων.

1). Μέτρα για το σχολείο. Να γίνει κέντρο ζώνης για το χωριό και όχι μόνο

Δεν υπάρχει άνθρωπος που να πέρασε από το σχολείο του χωριού μας και να μην νιώθει τουλάχιστον ντροπή για το πώς είναι σήμερα.

Το πρόβλημα δεν πρέπει να εντοπιστεί κυρίως στο γιατί έχουμε καθυστερήσει να κάνουμε κάτι τόσα χρόνια. Το ζήτημα είναι τι πρέπει να γίνει τώρα.

Είναι ανάγκη να γίνει συνείδηση σ' όλους ότι το σχολείο πρέπει να σωθεί, να αποκτήσει ζωή με διαφορετικές βέβαια λειτουργίες.

Με σύνθημα να ξαναδώσουμε στο σχολείο ζωή να κάνουμε εξόρμηση προς κάθε κατεύθυνση για να εξασφαλίσουμε τα απαραίτητα χρήματα. Για να μαζευτούν όμως τα χρήματα, για να συμμετέχουν όλοι σ' αυτή τη προσπάθεια πρέπει να πειστούν ότι κάτι σοβαρό πρόκειται να γίνει.

Προτείνω να μελετήσουμε τη δυνατότητα ίδρυσης Κέντρου της Νεώτερης Γορτυνιακής Ιστορίας και Παράδοσης με έδρα τα Μαγούλιανα. Το Κέντρο να στεγαστεί στο κτίριο του σχολείου.

Τα Μαγούλιανα έπαιξαν σημαντικό ρόλο την περίοδο της Τουρκοκρατίας, στη διάρκεια της Επανάστασης, αλλά και πις αμέσως επόμενες δεκαετίες.

Έχουμε αποδείξει ότι δεν νοιαζόμαστε μόνο για το χωριό μας, αλλά για το σύνολο του γορτυνιακού τοπίου και έχουμε φιλικότατες σχέσεις με το σύνολο των ΟΤΑ και όλων των φορέων της περιοχής.

Γι' αυτούς και για πολλούς λόγους μπορούμε να υλοποιήσουμε μια τέτοια σκέψη σε συνεργασία με όλα τα ενδιαφέρομενα μέρη της επαρχίας (ΟΤΑ, γορτυνιακός Τύπος, φορείς, ιστορικούς, κτλ.).

Την νομική μορφή του ίδρυματος, τη σύνθεση του Δ.Σ., τη γενικότερη λειτουργία και το περιεχόμενό του μπορούμε να τα συγκεκριμενοποιήσουμε όταν αποφασιστεί ότι αντέχουμε να κάνουμε ένα τέτοια άλμα.

Για το οικονομικό μέρος της υπόθεσης μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα ειδικό ταμείο, ν' ανοίξουμε έναν ειδικό λογαριασμό και εκεί να αρχίσουν να μαζεύονται χρήματα με κάθε τρόπο. (Προσφορές, ειδικός λαχνός, ειδικές χρηματοδοτήσεις από Τράπεζες και άλλα ιδρύματα που υποστηρίζουν τέτοιες πρωτοβουλίες, στήριξη από Νομαρχία κλπ.).

2). Να μάθουμε την ιστορία μας, να μη χαθεί αύριο ό,τι μπορούμε να καταγράψουμε σήμερα

Όλους μας συγκινεί ιδιαίτερα κάθε πληροφορία από το παρελθόν, κάθε ιστορικό στοιχείο που

αφορά το χωριό. Δυστυχώς τις προηγούμενες 5-6 δεκαετίες που το χωριό είχε έντονη ζωή και οι τότε μεγάλες πλικίες ήξεραν από τις προηγούμενες ένα τεράστιο όγκο πληροφοριών, αυτές δεν καταγράφτηκαν.

Σήμερα τα πράγματα έχουν γίνει πιο δύσκολα. Είναι σίγουρο ότι οι νεότεροι και ιδιαίτερα τα παιδιά Μαγουλιανιτών που δεν έχουν γεννηθεί και μεγαλώσει στο χωριό θα έχουν μεγάλο κενό.

Πρέπει λοιπόν να βρούμε ένα τρόπο να καταγραφούν όλα όσα μπορούμε να καταγράψουμε σήμερα.

Προτείνω την έκδοση ενός Ιστορικού Λευκώματος το οποίο πορεί να περιλαμβάνει:

α). Οσα σημαντικά έχουμε στα χέρια μας από την αρχεία της κοινότητας και από τα αρχεία άλλων κρατικών υπηρεσιών που αφορούν τα Μαγούλιανα.

β). Στοιχεία από τα αρχεία του σχολείου.

γ). Στοιχεία από τα βιβλία των εκκλησιών.

δ). Καταγραφή όλων των οικογενειών και των κτισμάτων που υπάρχουν στη περιοχή μας. Με αλφαριθμητική σειρά πηγάδια σε συνδυασμό με την κτίσματα που της ανήκουν να παρουσιαστεί στη δική της έχεχωριστεί σελίδα με φωτογραφίες και συνοπτικά - περιεκτικά σχόλια.

ε). Σε μια τέτοια έκδοση ιδιαίτερη θέση θα έχουν οι φωτογραφίες και στοιχεία που αφορούν σχολικές γιορτές, κοινωνικά συμβούλια σε συνεδριάσεις, συγκεντρώσεις κατοίκων, εκδηλώσεις και δραστηριότητες κάθε μορφής όπως: Εκδρομές, λειτουργία καμπινών, αλώνισμα, κλπ., κλπ.

Η εκδοτική αυτή προσπάθεια χρειάζεται χρόνο, ιδιαίτερα υπεύθυνη δουλειά και αρκετά χρόνο.

ματα. Είναι σίγουρο ότι μόλις ολοκληρωθεί, όλες οι οικογένειες θα αγοράσουν αντίτυπα όχι μόνο δικά τους αλλά και για τα παιδιά και τα εγγόνια τους. Θα είναι ένα υλικό που θα δίνετε σε κάθε νέο Μαγουλιανίτη για 15-20 χρόνια.

3). Τιμητική εκδήλωση για τους δασκάλους

Ολες οι γενιές των Μαγουλιανιτών μιλάνε με ιδιαίτερη αγάπη και σεβασμό για τους δασκάλους που διδάξαν στο χωριό.

Είναι καιρός να γίνει μια ειδική εκδήλωση για όλους και όλες που μοχθούσαν ολόκληρο το 24ωρο επί 7 ημέρες την εβδομάδα όχι μόνο να διδάξουν γράμματα στα παιδιά του χωριού, αλλά και να τα μάθουν να ζουν, να σκέφτονται και να ενεργούν σωστά. Οι άνθρωποι αυτοί εκείνα τα χρόνια λειτουργούσαν με τεράστια ευθύνη καλύπτοντας τα όποια κενά των οικογενειών, βοηθώντας τα παιδιά να μεγαλώσουν και να ολοκληρωθούν σαν άνθρωποι, σαν υπεύθυνοι πολίτες.

Προτείνω να γίνει ειδική εκδήλωση που θα παρουσιαστεί η δουλειά των συγκεκριμένων ανθρώπων και να υπάρξει Τιμητική Βράβευση. Για αντικειμενικούς λόγους αναφορά γίνεται για όσους εκπαιδευτικούς κατάγονται από το χωριό και για όσους απέκτησαν ιδιαίτερους δεσμούς με το χωριό.

Η εκδήλωση αυτή να γίνει το φενόπωρο στην Αθήνα σε αίθουσα κεντρικού ξενοδοχείου για πλήρη άνεση, με πολύ καλή προετοιμασία.

Σ' αυτή την εκδήλωση θα παρουσιαστεί η δουλειά όλων, θα μιλήσουν οι ίδιοι, θα μιλήσουν και θα θυμηθούν τα παλιά οι συγχωριανοί μας.

Η εκδήλωση θα βιντεοσκοπηθεί και οι καέτες θα δοθούν σε όποιο το ζητήσει - παραγγείλει.

Φυσικά και το σύνολο αυτής της δουλειάς θα παρουσιαστεί από την εφημερίδα του Συλλόγου.

Οταν τελειώσουν οι εργασίες που θα γίνουν στο σχολείο πρώτη εκδήλωση σ' αυτό θα είναι η παρουσίαση της παραπάνω βράβευσης για την δουλειά όσοι δεν την είδαν αλλά και να δοθεί η δυνατότητα στους μόνιμους κατοίκους να μιλήσουν και αυτοί.

Τα παραπάνω 3 σημεία αποτελούν ένα μέρος των ιδεών που υπάρχουν σε πολλούς Μαγουλιανίτες για ένα νέο προσανατολισμό των συλλόγων, αλλά και για μια μόνιμη και σταθερή συνεργασία της Κοινότητας με τους φορείς που υπάρχουν ή που θα υπάρξουν.

Πιστεύω ότι όλα τα μέρη, το καθένα με το δικό του ειδικό βάρος, θα ενεργήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για να γίνουν πράξη ή άλλες ιδέες που τα υπεύθυνα θεσμοθετημένα όργανα θα αποφασίσουν.

Με εκπίπον

Πάναγιώπης Κυριακόπουλος
15 Ιουλίου 1997

Πολιτιστικός πυρήνας στον αγώνα τον καλό

Tου Βασιλί Γ. Καραχάλου, Τ. περ. προϊσταμένου Πρωτοβάθμιας εκπ/σπς, Δημοσιογράφου

Με έντονη παρουσία στα πολιτιστικά πράγματα της χώρας μας λειτουργεί ο Πανελλήνιος Σύλλογος Μαγουλιανιτών. Και σαν ένα πνευματικό και πολιτιστικό ορμητήριο «επιπέλει» έργο αγνής κοινωνικής πρόνοιας και ανθρωπιστικής ευαδίας, τόσο στην Αθήνα όσο και στη γενέτειρά του.

ιστοριοδίφη πλοιάρχου Ε. Ν. Νίκου Κωστάρα.

Και στα Μαγούλιανα...

• Οταν, αντίκρια στο έμπα του χωριού ένα φυσικό καταπληκτικό κυκλικό χώρο ο οποίος, όπως πληροφορήθηκε, γίνεται πολιτιστικός χώρος - βιτρίνα του χωριού από τον ταλαντούχο καλλιτέχνη Νάπτελ Φιοκ, που ο ίδιος φιλοτέχνησε εξαίσια ταμπέλα που δείχνει προς το ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

• Οταν, προσκυνητής μπίκα στην εκκλησία του Απ. Γιάννη. Απαστράψου

Προς το παρόν ουδέν σχόλιον

Aντιγράφουμε από την εφημερίδα «Μορέας της Τρίπολης» (Κυριακή 9 Νοεμβρίου) κείμενο του Γ. Δημάκου. Δυστυχώς, ελλείψει χώρου, θα δημοσιευτεί σε συνέχειες:

Να κάνουμε το πορτραίτο της; Φαντάζομαι πώς δεν είναι ανάγκη. Ξεχωρίζει μέσα σε χιλιάδες. Το πρόσωπό της, με τα σηκωμένα φρύδια και τα πονεμένα μάτια, έχει την σφραγίδα της αρχοντιάς.

Η σιλουέτα της ιδιόρρυθμη. Πολλοί την πέρνουν για περιγήτρια. Η γαλάζια εσάρπα της κι' η χακιά, η αντρίκια φούστα της με την πέτσινη πλατεία ζώνη δεν ξεχνιούνται σ' όσους την αντικρυσσαν έτσα και μια φορά. Αν την πλησιάσετε τότε μαθαίνεται κι' άλλα. «Με μιά μικρή δόση λεπτόπτας, πού δεν με διακρίνει...», γράφει κάπου η ίδια μιλώντας για τον ευατό της. Ισως νάχει λιγάκι δίκιο. Θάχη όμως ασφαλώς άδικο κι' εκείνος που θα την ζυγίσει από το φέρσιμό της.

Είναι λιγάκι απότομη στην έκφραση, νευρική. Στα καλά καθούμενα μπορεί να σε πεί «μπούφ». Μα αυτό δεν έχει καμιά σχέση με την καρδιατης. Η καρδιά της είναι τρυφερή, καρδιά «μάννας». Πιστεύω καταλάβατε για ποιά σας μιλώ.

Θυμάμαι όταν την πρωτογνώρισα. Πέρασαν από τότε 8 χρόνια. Ήταν πολύ πιό νέα. Είχε έρθει στην Αίγυπτο για να συνεχίζει τους εράνους της. Δεν άφησε κατάστημα ελληνικό που να μη το επισκεφτεί. Χτύπησε όλες τις πόρτες. Ζητειανά με τα όλα της. Ζητειανά όμως για τους άλλους. Ετοι λοιπόν ήρθε και στο Αβερώφειο Γυμνάσιο που εφοιτούσα. Ο Γεν. Διευθυντής Παλαιολόγος Γεωργίου μας την παρουσίασε:

- Η αδελφή του Παύλου Μελά, η Μάννα του Στρατιώτη. Μας είπε ακόμα ένα σωρό καλά λόγια γι' αυτή. Εκείνη μας κύταξε -θυμάμαι το υπερήφανο και πονεμένο βλέμμα της- και μας είπε:

- Γειά σας!

Αυτά ήταν τα λόγια της. Υστερά έβαλαν στην είδοσο της τάξης ένα σιδερένιο κουτάκι κι' εκεί έριχνε ο καθείς ό, τι μπορούσε. Τα χρήματα θα πήγαιναν στο «Σανατόριο της Μάννας».

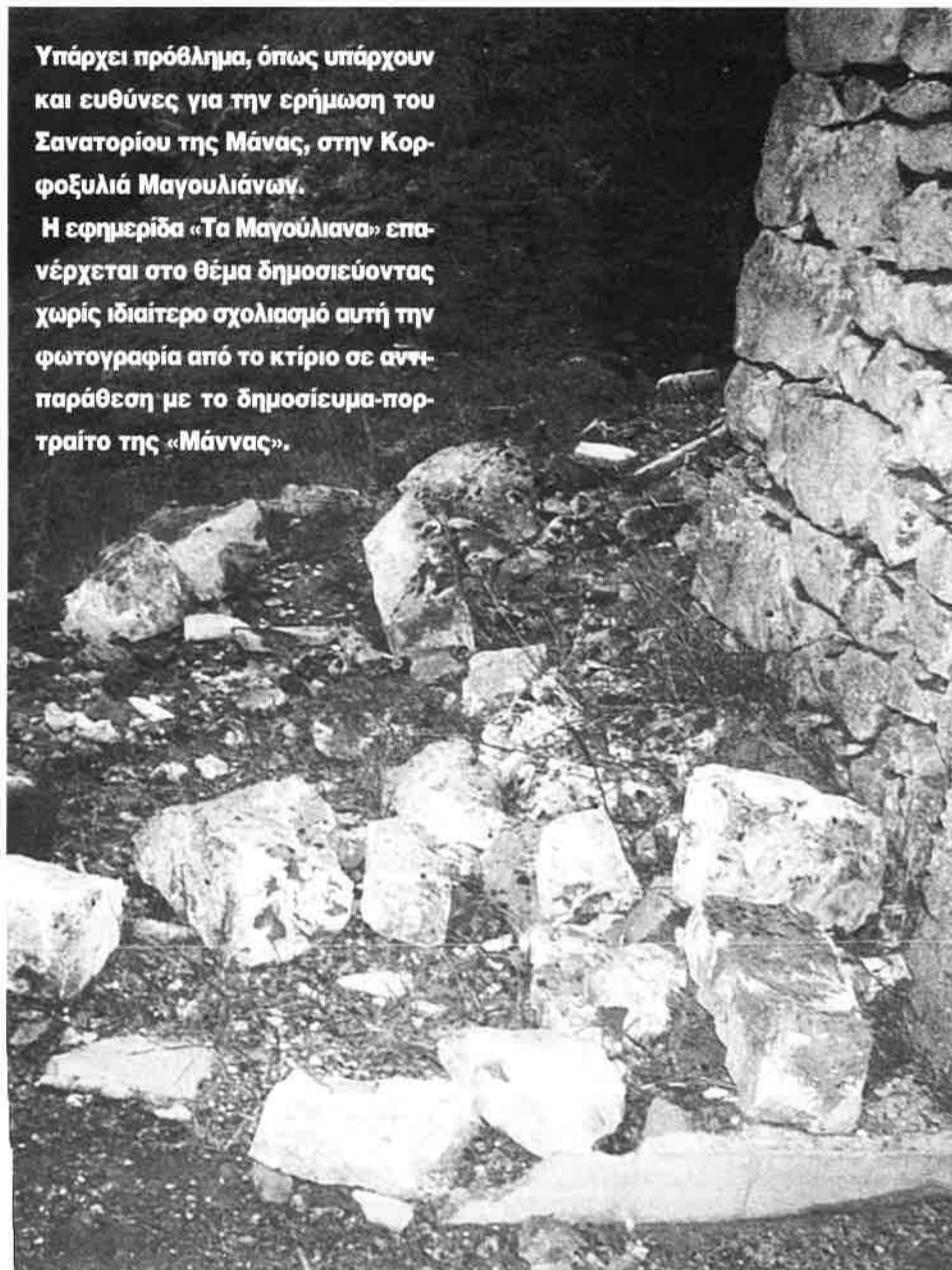
Ερίξα μισό φράγκο. Τόσα είχε το φτωχό μαθητικό μου βαλάντιο. Φαντασθήτε τώρα τη συγκίνηση που δοκίμασα όταν τις προάλλες αντικρυσσα το Σανατόριο της Κορφοξυλιάς. Το «μισό φράγκο» μου επίγει σε κάποιο χαλικάκι του.

Δύο αυτοκίνητα. Στο ένα οι Σεβ. Μπροπολίται Μαντινείας και Γόρτυνος, ο διευθυντής του υποκαταστήματος της Εθνικής Τράπεζας κ. Μανούσος, ο Εισαγγελέας κ. Παπαθανασίου και η κυρία του, ο διευθυντής της Νομαρχίας κ. Σαραντόπουλος. Στο άλλο ο διοικητής του 11ου Συντάγματος κ. Σακελλαρίου, ο νομίατρος κ. Μπιρμπίλης, ο κ. Χρονόπουλος και η κυρία τουν ένας διάκος ονόματι Παρθένιος, η Μάννα και ο υποφαινόμενος.

Ανεβαίνοντας τις κορδέλλες του Αν-Βλάσσον αισθανόμαστε την πρώτη χαρά του ύψους. Η Τρίπολης φαίνεται κάτω μας τώρα. Περνάμε τη

Υπάρχει πρόβλημα, όπως υπάρχουν και ευθύνες για την ερήμωση του Σανατόριου της Μάννας, στην Κορφοξυλιά Μαγουλιάνων.

Η εφημερίδα «Τα Μαγούλιανα» επανέρχεται στο θέμα δημοσιεύοντας χωρίς ιδιαίτερο σχολιασμό αυτή την φωτογραφία από το κτίριο σε ανηπαράθεση με το δημοσίευμα πορτραίτο της «Μάννας».

Συλλίμνα, τές Δαβιές, μικρά χωριά με την εκκλησιά και τα χωράφια του. Η Μάννα προσφέρει ταϊγάρα και σοκολάτα.

- Είναι ωραία παραπάνω που θ' αρχίσουν τα έλατα, λέει ο υποφαινόμενος που έχει ενθουσιαστεί απ' το ύπαιθρο. Άλλα τα έλατα, αργούν να φανούν. Μιά βλάβη των τροχών μας αργοπορεί μισή ώρα. Η Μάννα βιάζεται.

- Ντροπή!, λέει. Θα πάνε ο Δεσποτάδες και θα περιμένουνε. Ελα Κώστα, κουνήσου καύμενε!

Η διαδρομή αρχίζει και πάλι. Σε λίγο φαίνονται τα πρώτα έλατα μικρά, εκφυλισμένα. Εδώ κι' εκεί κοπάδια πρόβατα και κατσίκια. Περνάμε την Πιάνα με την απόκρυμπνη εκκλησιά και φθάνουμε στην Αλωνίσταινα.

Από την Αλωνίσταινα αρχίζει ο μεγάλος ανίφορος. Τα έλατα ολόισια, γιγάντια πυκνώνουν. Η Αρκαδική φύση μ' όλη την ορμή και το μεγαλείο. Κάπου εκεί θα είναι κρυμένος στη σπλλιά του ο Πάν. Ενας τσοπάνος που περνάει:

«... γιρίζοντας μονάχος. Απ' το κυνήγι τραγουδάει, παιζοντας στο σουραύλι, Γλυκούς ακοπούς και δεν μπορεί στων τραγουδιών τη χάρη

Na τον περάσει το πουλί, που μες στε φυλλουριέ των θερεμένων έλατων, χύνοντας μοιρολόγια Σκορπίζει γλυκολάλπιτο τραγούδι. Και οι βουνίσιες οι Νύφες, οι γλυκόφωνες μαζί του τριγυρνώντας

κάνει το σταυρό της.

- Είναι γιατί έχουμε τον παπά! λέει κάποιος.
- Στάσου λοιπόν να τον δέσω! απαντάει η Μάννα και κάνει ένα κόμπο στο μαντήλι της γελώντας. Ο παπάς διαμαρτύρεται.

- Δεν είμαι παπάς, είμαι διάκος.

- Το ίδιο κάνει.

Οι άλλοι που προπορεύονται έχουν φτάσει στη Βυτίνα. Ανοιχούν που δεν μας βλέπουν και στέλνουν τ' αυτοκίνητο τους να μάθουν. Άλλος μισής ώρας καθυστέρησε. Η Μάννα απελπίζεται.

- Πάει δεν θα φτάσουμε. Εγελοιποποιηθήκαμε! Η βλάβη διορθώνεται και τ' αυτοκίνητο περνά το Διάσελο.

- Εδώ λένε πώς γεννήθηκε ο Ζεύς, εξηγεί η Μάννα.

- Κι' εδώ ξαναγεννιέται ο άνθρωπος! σύμπλορώνει ο υποφαινόμενος.

- Ναι, αλλά όχι μέσα σ' αυτό το αυτοκίνητο!

Η καύμενη στη Μάννα! Θαύμα η αντοχή της. Εμείς παιδιά της και κουραστήκαμε. Είναι τέτοια τα χάλια του δρόμου, που σε πολλές μεριές η διάβασή του είναι επικίνδυνη. Φανταστείτε να ταξιδεύει και κανείς άρρωστος. Θα πεθάνει στο δρόμο. Κι' όμως, τώρα που το Σανατόριο λειτουργεί, έπρεπε να διορθωθεί. Τουλάχιστον εκεί που είναι αδιάβατος. Οι αρμόδιοι τη λένε;

Τι ωραία που φαίνεται στη Βυτίνα από ψηλά! Αλπιθινός παράδεισος με τις λεύκες, τα οπωρόφορα, τα αμπέλια, τα νερά της. Εκεί σμίγουμε με τους άλλους. Ήσυχαζουν που μας βλέπουν γερούς. Απ' εδώ πηγαίνουμε εμείς μπροστά. Εξω από τη Βυτίνα, σ' ένα αμπέλι μας φιλεύουν ένα κοφίνι σταφύλια. Η Μάννα ευχαριστεί και ενθαρρύνεται.

- Ελα κι' εφτάσαμε!

Περνάμε τη Μαγούλιανα. Οι ανηφορικές κορδέλλες των τελειώνουν. Επί τέλους! Σε λίγο αντικρύζουμε το Σανατόριο επιβλητικό, χωμένο μές στα έλατα. Εφτάσαμε στην Κορφοξυλιά.

Κοντά στην Κοκκινόβρυση το αυτοκίνητο σταμάτη. Μια άλλη βλάβη των τροχών. Η Μάννα

ΤΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ καταστροφή έρχεται να μας θυμίζει μια φωτογραφία που ανακαλύψαμε στο «Μπαούλο της Γιαγιάς». Αποστολέας της φωτογραφίας - «Ενθύμιον Μικράς Ασίας» είναι ο στρατιώτης Α. Γόντικας και αποδέκτης ο Γρηγόρης Πανούσης. Πάνω στο γιαλιούστερο χαρτί με δυσκολία διαβάζουμε τα χαραγμένα γράμματα: «Γρηγόρη Πανουσιν. Μαγούλιανα Γορτυνίας».

Με την ευκαιρία της επετείου, 75 χρόνια από εκείνη τη μαύρη χρονιά, την πιο τραγική σελίδα της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, αντιγράφουμε από θιλίο του Τζορτζ Χόρτον, γενικού προξένου των ΗΠΑ στη Σμύρνη το 1922, ένα περιστατικό που δεν επιδέχεται κανένα σχολιασμό: «Θυμαμαί μια πλικιωμένη με ασπρά μαλλιά να παραπατεί στα σοκάκια της Σμύρνης, φορτώμενη στην πλάτη τον σκελετωμένο για της που καιγόταν στον πυρέτο. Ήταν πιο ψηλός από τη μάνα του και τα πόδια του σέρνονταν στο έδαφος». («Αναφορικά με την Τουρκία», «Νέα Σύνορα», 1992).